

Datum

28 juni 2018

Contactpersoon

Tonny van Hensbergen

Onderwerp

Internetconsultatie abonnementstarief

Bijlage(n)

Doorkiesnummer

06 - 15 21 90 60

Ons kenmerk

FO/RIBWA/GGZN/2018

Geachte heer, mevrouw,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om via deze consultatie onze reactie te geven op de voorgenomen wijziging van de WMO 2015 met het ook op de invoering van een maximaal abonnementstarief voor de eigen bijdrage.

We ondersteunen de intentie van het kabinet om de om de totale lasten voor individuele burgers aan eigen bijdragen en eigen risico's in de zorg en het sociale domein te beperken. Het is echter wel de vraag, of de invoering van het maximale abonnementstarief en de inning daarvan door de gemeenten op de beoogde manier zal bijdragen aan deze algemene doelstelling.

We belichten die volgende invalshoeken:

1. Het belang van de betrokken cliënt
2. Uitvoeringsaspecten en administratieve lasten
3. Financiën en monitoring

1. Het belang van de cliënt

Voor ons ligt de focus op kwetsbare burgers die de WMO voorzieningen het hardst nodig hebben. Deze mensen beschikken als regel niet over de middelen en vaardigheden om de ondersteuning zelf te regelen en te betalen.

Onze cliënten behoren vrijwel altijd tot deze groep kwetsbare burgers. Deze cliënten hebben belang bij een heldere, eenvoudige en uniforme regeling. De cliënten moeten tijdig weten wat de eigen bijdrage zal zijn en de bijdrage moet ook snel na afloop van de geleverde zorg geïnd worden. Het ongemerkt opbouwen van (extra) schulden moet vermeden worden. De voorgenomen wetswijziging voorziet daar idealiter wel in. Het achterwege blijven van een inkomens- en vermogenstoets maakt het mogelijk om snel te handelen.

Of de regeling ook financieel gunstig uitpakt voor de cliënt, is afhankelijk van de vraag of de betrokken gemeente al dan niet genoodzaakt is om vanaf 2020 het beleid aan te passen ten opzichte van de huidige situatie. Daar waar een gemeente bewust voor bepaalde groepen of in bepaalde individuele omstandigheden geen eigen bijdrage heft, hebben de cliënten er belang bij dat dat beleid ongewijzigd blijft.

Bij onvoldoende betalingscapaciteit (als iemand wel inkomen en vermogen heeft, maar geen vrije beschikking heeft over zijn middelen) kan geen bijdrage worden opgelegd. (toelichting bij art. 1 2e lid).

Hoe toetst de gemeente of een cliënt onvoldoende betalingscapaciteit heeft? Op welke gegevens baseert de gemeente deze toetsing?

2. Uitvoeringsaspecten en administratieve lasten

Voor de uitvoering hebben wij de volgende aspecten bekeken:

- de uitvoerbaarheid van de invoering van het abonnementstarief op zich;
- het beleggen van de inning bij de gemeenten in plaats van het CAK;
- het eventueel beleggen van de inning bij aanbieders van zorg en ondersteuning.

Uitvoerbaarheid invoering abonnementstarief

We weten nog niet wat de uitkomsten zullen zijn van de uitvoeringstoetsen die in ieder geval door het CAK worden uitgevoerd. Als de uitvoering naar de gemeenten gaat, is uniformiteit en eenvoud een belangrijke voorwaarde. Onze leden en hun cliënten hebben als regel voorkeur voor de inning van de eigen bijdragen bij één instantie. Dat bevordert een juiste, tijdige en uniforme uitvoering en vergemakkelijkt de toets op de anticumulatie.

Een voorbeeld is een aanbieder van opvang en beschermd en begeleid wonen. De bijdrage voor de opvang int de aanbieder mogelijk zelf, de bijdrage voor het beschermd wonen regelt het CAK en de inning van de bijdrage voor de individuele begeleiding ligt bij diverse gemeenten. De administratieve lastendruk loopt daarmee op.

Een cliënt die zorg en ondersteuning nodig heeft kan tegelijkertijd of achtereenvolgens te maken krijgen met twee of drie eigen bijdrage heffende instanties, namelijk het CAK, de gemeente en de aanbieder. Dit vergt veel onderlinge afstemming tussen instanties en vraagt uitwisseling van gegevens om het cumulatieve-effect goed te kunnen beoordelen.

Het beleggen van de inning bij de gemeenten

Wanneer de inning door gemeenten gaat plaatsvinden is een belangrijk aandachtspunt dat diverse aanbieders van opvang en begeleid wonen nog geen (geautomatiseerd standaard) berichtenverkeer met gemeenten hebben. De betrokken aanbieders en gemeenten moeten de nodige investeringen doen om dit berichtenverkeer voor de bijdrageheffing in te richten.

Koppeling van de bijdrageheffing aan de declaratie en facturatie bij gemeenten en aanbieders kan efficiencyvoordelen opleveren. Een zorg is dat met de decentralisatie naar de gemeenten de uniformiteit, kwaliteit, kennis van het proces en de standaard werkwijze, die er nu bij de CAK is, verloren gaat. Voor de gemeenten is het een behoorlijke uitdaging om dit op vergelijkbare wijze op te bouwen. De inrichting van een helpdeskfunctie is kostbaar, maar wel nodig. Centraliseren van zo'n helpdeskfunctie kan alleen als er voldoende uniformiteit is in de uitvoering door de gemeenten.

Het CAK kan in de huidige situatie betalingsregelingen afspreken met mensen die financieel krap zitten. De gemeente moet uiteraard ook dergelijke regelingen kunnen treffen. Wij zijn er geen voorstander van dat een cliënt een bijdrage moet betalen voor een algemene voorziening (anders dan maatschappelijke opvang of vrouwenopvang). Het betrekken van zo'n bijdrage bij het abonnementstarief maakt de uitvoering onnodig ingewikkeld en gaat

gepaard met forse administratieve lasten. Het zou overigens wel goed zijn als een eventuele eigen bijdrage voor een algemene voorziening bij de anticumulatie wordt betrokken.

Beleggen van inning bij zorgaanbieders

De inning van de eigen bijdrage voor een algemene voorziening hoort niet tot het takenpakket van een zorgaanbieder. Daar zijn wij op tegen. Het verlenen van zorg en de inning van bijdragen moeten gescheiden blijven. Een eventueel geschil over de eigen bijdrage schaadt daarmee niet de relatie tussen de cliënt en de zorgverlener.

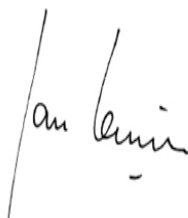
3. Financiën en monitoring

De gemeenten worden weliswaar gecompenseerd voor de kosten van de heffing van de abonnementstarieven, maar het is zeer de vraag of daarmee alle financiële effecten opgevangen worden. Daar waar de compensatie onvoldoende blijkt, gaat dat ten koste van de middelen die beschikbaar zijn voor de zorg en ondersteuning zelf. De effecten van de invoering van het abonnementstarief worden gemonitord. Deze monitoring hoort te gaan over alle relevante effecten van de invoering van het abonnementstarief. Onbedoelde of ongewenste effecten kunnen zich voordoen, zoals verschuivingen in de zorgvraag of drempels die een soepele overgang tussen de zorgdomeinen belemmeren. Eenmaal genomen maatregelen kunnen moeilijk weer worden teruggedraaid.

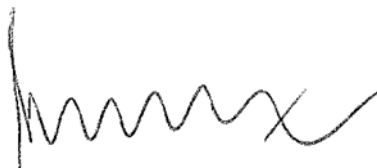
4. Ons advies

Wij adviseren om eerst eens in enkele gemeenten pilots uit te voeren en in afwachting van de resultaten daarvan de uitvoering van het abonnementstarief in ieder geval voorlopig nog bij het CAK te laten.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P. Laurier
Voorzitter Federatie Opvang

A.P.B.M. van Tuijn
Voorzitter RIBW Alliantie